

Utmanande forskningsbaserad antologi om kollegaveiledning

Recenserad bok: Kollegaveiledning i høyere utdanning
Författare: Anne Line Wittek og Thomas de Lange (red.)
Förlag: Universitetsforlaget AS, 2021

En ny antologi i ämnet kollegaveiledning i den högre utbildningen har utkommit vid Universitetsforlaget i Oslo. Bakom antologin finns de båda författarna och redaktörerna Anne Line Wittek och Thomas de Lange som båda är verksamma vid Institutt for pedagogikk vid Universitetet i Oslo. I boken möter läsaren både beskrivningar och reflektioner över betydelsen av samarbete inom akademien och hur viktigt det är att lärare och forskare delar sina vunna erfarenheter med varandra.

Antologin består av totalt 13 kapitel som är författade av 16 författare och forskare inom ämnen som lingvistik, högskolepedagogik, pedagogik, universitetspedagogik, kommunikation och medier, farmakologi och teologi. Boken avslutas med ett sakregister. Antologin har en tydlig struktur och den är genomgående både tillgänglig och intressant. Bokens kapitel är forskningsbaserade och ger goda möjligheter för läsaren att kunna reflektera. Varje kapitel avslutas med litteraturhänvisningar på flera språk som engelska, norska och svenska. Totalt ingår 278 referenser inom det högskolepedagogiska litteraturfältet. De olika kapitlen avslutas med tydliga konklusioner men också frågor för vidare diskussion om styrkan med kollegaveiledning i praktiken.

Bokens första kapitel är introduktion till kollegaveiledning som fenomen och ämne. Det andra kapitlet fokuserar på vad den internationella forskningen har att säga om kollegaveiledningens betydelse. Att feedback mellan kollegor är viktigt framgår i bokens tredje kapitel där flera olika teoretiska perspektiv presenteras. Bland annat får läsaren veta mer om så kallade feedbackdialoger och vilken betydelse som feedback har i själva interaktionen. Bokens övriga kapitel är: 4) ”Kollegaveiledning: samspill eller motspill med institusjonelle praksiser?”, 5) ”Hva skjer i dialogene? Om samtaledynamikker i kollegaveiledning og potensial for læring”, 6) ”Kollegaveiledning for PBL-veiledere i farmasi”, 7) ”Utvikling av veilederkompetanse innen forskning i kliniske profesjoner: strukturert kollegaveiledning som kollegial støtte i en forskerskolekontekst”, 8) ”Kollegaveiledning i en lærende organisasjon”, 9) ”Problemrettet veiledning i gruppe som verktøy til utvikling av veilederrollen”, 10) ”Tillit – en ’bærebjelke’ i kollegial veiledning?”, 11) ”Erfaringer fra PeTS-prosjektet: Hva har vi lært, og hvordan går vi videre?”, 12) ”Kollegialitet som utvekkende kraft i høyre utdanning”, 13) ”På vei mot en ny kollegialitet?”.

I ett av kapitlen författad av Anne Line Wittek och Thomas de Lange diskuteras begreppet tillit och vilken roll den har i kollegaveiledningen som samtalspraktik. Konsten att kunna öppna sig och känna trygghet i sin relation till en kollega är grundläggande men kan också vara svårt. Att det handlar om ett spänningsfält framkommer på ett tydligt vis i texten. Wittek och Lange menar:

”For å lykkes med kollegaveiledning er det med andre ord en forutsetning at deltagerne etablerer et godt tillitsforhold. Dette tillitsaspektet blir imidlertid ofte tatt som en selvfølge, det blir i liten grad gjenstand for debatt og nesten aldri analysert. Hvordan tillit utvikler seg, og hva som skal til for å vedlikeholde dette i kollegial veiledning, er derfor i stor grad preget av personlige meninger og hverdagsoppfatninger og i mindre grad basert på systematisert innsikt” (s.181f).

I texten beskriver författarna olika typer av tillit som exempelvis primär tillit, sekundär tillit, kontext-specifik tillit och reflexiv tillit. Författaren Katarina Mårtensson skriver i sitt kapitel (på svenska) om hur betydelsefullt det kan vara att ha en så kallad ”kritisk vän” när man arbetar som universitetslärare. Hon skriver: *”Vikten av att känna sig trygg nog att våga lämna ut sig, berätta om problematiska situationer i undervisningen och att till och med släppa in en kollega i den egna undervisningspraktiken, kräver stort mod” (s.213).*

Det här är en viktig bok för både lärare och forskare i den högre utbildningen oavsett vilket ämne eller disciplin det handlar om. Inför kommande upplaga av boken skulle jag gärna vilja se även bidrag från fler universitetslärare och forskare inom olika ämnesområden som socialt arbete, socialmedicin, sociologi m.fl. Vi behöver reflektera mer som universitetslärare och forskare, både enskilt men fram för allt tillsammans med våra kollegor. Den här boken skapar inspiration till sådana kollegiala samtal och samarbeten. Det är en forskningsbaserad bok där många författare delar med sig av sina egna erfarenheter och beskrivningar. Det här är också en bok som vänder sig till alla som arbetar med högskolepedagogik och borde även läsas av studierektorer, kursansvariga och momentansvariga på kurser och utbildningsprogram. Det är en helt enkelt en bok som varmt kan rekommenderas för alla att läsa.

*Jörgen Lundälv
docent i socialt arbete vid Göteborgs universitet,
docent i trafikmedicin vid Umeå universitet.*